

Het rijbewijs D/D1 met het bewijs van vakbekwaamheid

Sinds 10 september 2008 dienen alle beroepsbestuurders van voertuigen waarvoor een rijbewijs van groep D of D1 vereist is, te voldoen aan de vakbekwaamheidsvoorschriften. Deze verplichting is van toepassing voor wie met de genoemde categorieën professioneel vervoer verricht (behoudens wettelijke toegestane uitzonderingen). De vereisten inzake de vakbekwaamheid houden in dat men slaagt voor een initieel basiskwalificatie-examen (verwerving vakbekwaamheid) en dat men vijfjaarlijks 35 uur nascholing volgt (verlenging vakbekwaamheid).

U BENT IN HET BEZIT VAN EEN RIJBEWIJS CATEGORIE B

- U wenst enkel een rijbewijs categorie D/D1 te behalen

Zie hiervoor de brochure 'Het rijbewijs D/D1 zonder vakbekwaamheid'

U kan dan enkel op niet-professionele basis rijden.

- U wenst het rijbewijs categorie D/D1 te behalen + het bewijs van vakbekwaamheid

Deze examens kunnen tezamen afgelegd worden in een gecombineerd examen.

Dit examen bestaat uit :

- een theoretische proef met 3 onderdelen
- een praktische proef met 3 onderdelen

Na het slagen voor dit gecombineerd examen verkrijgt u een getuigschrift basiskwalificatie en een aanvraag om een rijbewijs. Deze twee documenten laten toe een rijbewijs D of D1 met code 95 (= bewijs van vakbekwaamheid) te bekomen.

U BENT IN HET BEZIT VAN EEN RIJBEWIJS CATEGORIE D1/D

- U wenst het bewijs van vakbekwaamheid te behalen

Dit examen bestaat uit:

- een theoretische proef met 3 onderdelen. De 100 meerkeuzevragen handelen enkel over de vakbekwaamheid.
- een praktische proef met 2 onderdelen. U bent vrijgesteld voor het examen op privé-terrein.

U bent niet verplicht lessen te volgen alvorens deze 5 examens af te leggen.

- U wenst het rijbewijs categorie D1E/DE te behalen + het bewijs van vakbekwaamheid

Dit examen bestaat uit :

- een theoretische proef met 3 onderdelen. De 100 meerkeuzevragen handelen enkel over de vakbekwaamheid.
- een praktische proef met 3 onderdelen. De proef op het privaat terrein is beschreven in de brochure 'Het rijbewijs D+E/D1+E'.

De opleiding staat ook beschreven in de brochure: 'Het rijbewijs D+E/D1+E'.

MEER INLICHTINGEN OVER DE THEORIE-OPLEIDING EN HET PRAKTIJKEXAMEN OP DE VOLGENDE BLADZIJDEN. LEES ZE AANDACHTIG. RAADPLEEG EVENEENS ONZE WEBSITE OP WWW.GOCA.BE

DE THEORIE-OPLEIDING

Om het gecombineerd examen van categorie D of D1 te kunnen afleggen, dient u in het bezit te zijn van het rijbewijs categorie B. De minimumleeftijd om het theorie-examen van categorie D of D1 af te leggen, is 17 jaar en 9 maanden. Het voorlopig rijbewijs van categorie D of D1 kan slechts bekomen worden vanaf 18 jaar.

U kan het theorie-onderricht volgen ofwel in de erkende rijkschool, ofwel via de vrije opleiding. De vorming met de erkende rijkschool en de vrije opleiding kunnen eveneens worden gecombineerd.

- **Rijschoolopleiding:** u volgt minimum 6 uur theorie-onderricht in een erkende rijkschool. Het aantal herkansingen is onbeperkt.
- **Vrije opleiding:** u zorgt zelf voor uw theorievorming. Het aantal herkansingen is onbeperkt.

■ Leerstof van het theorie-examen

Leerstof voor het rijbewijs

- verkeersborden, voorrang, inhalen, stilstaan en parkeren, richtingsverandering, kruisen, plaats op de rijbaan, auto(snel)wegen, overwegen, tunnels, snelheid, rijbewijs, vervallenverklaring, alcohol, defensief rijgedrag, elementaire maat-regelen die moeten genomen worden om slachtoffers van verkeersongevallen hulp te bieden, belangrijkste principes voor het bewaren van afstand, rijrisico's in verband met verschillende wegomstandigheden, veiligheidseisen met betrekking tot het laden van het voertuig en de vervoerde personen, regels voor het milieuvriendelijk gebruik van het voertuig, administratieve documenten;
- belang van de oplettendheid en van de houding ten opzichte van andere weggebruikers;
- waarneming, beoordeling en reactie, met name reactietijd, en gedragsveranderingen bij de bestuurder ten gevolge van alcohol, drugs en geneesmiddelen, gemoedsgesteldheid en vermoeidheid;
- kenmerken van de verschillende soorten wegen en daarop betrekking hebbende wettelijke voorschriften;
- specifieke risico's in verband met de onervarenheid van andere weggebruikers en in verband met de kwetsbaarste categorieën van weggebruikers, zoals kinderen, voetgangers, fietsers en personen die in hun mobiliteit gehinderd zijn;
- risico's in verband met deelneming aan het verkeer en het besturen van diverse voertuigtypen en in verband met het verschillende gezichtsveld van de bestuurders van deze voertuigen;
- reglementering met betrekking tot administratieve documenten in verband met het gebruik van het voertuig;
- voorzorgsmaatregelen bij het verlaten van het voertuig;
- de mechanische onderdelen die voor de rijveiligheid van belang zijn: in staat zijn de meest voorkomende defecten te ontdekken, in het bijzonder aan de stuurinrichting, wielophanging, remmen, banden, verlichting en richtingaanwijzers, reflectoren, achteruitkijkspiegels, voorruit en ruitenwissers, uitlaatsysteem, veiligheidsgordels en geluidstoestel;
- veiligheidsinrichtingen van de voertuigen, met name gebruik van de veiligheidsgordels, hoofdsteunen en veiligheidsvoorzieningen voor kinderen;
- reglementaire voorschriften met betrekking tot de vervoerde personen;
- voorschriften inzake rij- en rusttijden en het gebruik van controle-apparatuur;
- voorschriften inzake het vervoer van personen;
- voertuig- en vervoersdocumenten die zijn vereist voor nationaal en internationaal vervoer van personen;
- kennis van de maatregelen die moeten worden genomen na een ongeval of vergelijkbare gebeurtenis, zoals de evacuatie van passagiers, en de grondbeginselen van eerste hulp;
- voorzorgsmaatregelen die moeten worden genomen bij het verwisselen van wielen;
- voorschriften inzake gewichten, afmetingen en snelheidsbegrenzers;

- beperking van het gezichtsveld die door de kenmerken van het voertuig wordt veroorzaakt;
- verantwoordelijkheid van de bestuurder met betrekking tot het vervoer van passagiers, het comfort en de veiligheid van passagiers, het vervoer van kinderen en de nodige controles vóór het wegrijden;
- principes van de constructie en werking van: verbrandingsmotoren, vloeistoffen (bijvoorbeeld motorolie, koelvloeistof, ruitensproeiervloeistof), het brandstofsysteem, het elektrische systeem, de ontsteking, het transmissiesysteem (koppeling, versnellingsbak);
- smering en antivriesbescherming;
- principes van de constructie, montage, correct gebruik en onderhoud van banden;
- principes van de typen, werking, belangrijkste onderdelen, montage, gebruik en dagelijks onderhoud van reminrichtingen en snelheidsbegrenzers;
- principes van de typen, werking, belangrijkste onderdelen, montage, gebruik en dagelijks onderhoud van het koppelmechanisme;
- methoden voor het opsporen van oorzaken en defecten;
- preventief onderhoud van voertuigen en noodzakelijke lopende reparaties;
- beginselen van het verantwoorde gebruik van de snelheidsregelaar.

Leerstof vakbekwaamheid

Nascholing in rationeel rijden op basis van de veiligheidsvoorschriften:

- kennis van de kenmerken van de krachtoverbrenging met het oog op een optimaal gebruik;
- kennis van de technische kenmerken en de werking van de veiligheidsvoorzieningen teneinde het voertuig onder controle te houden, de slijtage te beperken en disfuncties te voorkomen;
- het brandstofverbruik kunnen optimaliseren;
- de veiligheid en het comfort van de passagiers kunnen waarborgen;
- een lading kunnen vervoeren met inachtneming van de voorschriften inzake veiligheid en goed gebruik van het voertuig.

Toepassing van de voorschriften:

- kennis van het sociale klimaat en de reglementering van het wegvervoer;
- de regelgeving betreffende het personenvervoer kennen.

Gezondheid, verkeers- en milieuveiligheid, dienstverlening, logistiek:

- bedacht zijn op de gevaren van het verkeer en op arbeidsongevallen;
- het kunnen voorkomen van criminaliteit en vervoer van illegale immigranten;
- fysieke risico's kunnen voorkomen;
- zich bewust zijn van het belang van een goede fysieke en mentale gezondheid;
- noodsituaties kunnen beoordelen;
- door zijn gedrag kunnen bijdragen aan het imago van een onderneming;
- kennis van het economisch klimaat van het personenvervoer over de weg en van de marktordening.

■ Het verloop van het theorie-examen

Het gecombineerd theorie-examen bestaat uit 3 onderdelen:

A. Een proef bestaande uit 100 meerkeuzevragen

(maximum 100 minuten)

Waarvan 50 vragen betreffende het rijbewijs en 50 vragen betreffende vakbekwaamheid.

De vraag wordt op een duidelijke wijze gesteld en verschijnt op het scherm van de computer. Er worden 2 of 3 mogelijkheden gegeven, waaruit u het juiste antwoord dient te kiezen.

U legt het examen af volgens uw eigen ritme. De vragen kunnen in een volgorde naar eigen keuze worden beantwoord.

Om te slagen moet u minimum 80 punten op 100 behalen.

Wanneer u slaagt voor één van beide onderdelen door minimum 40 punten op 50 te behalen, hetzij voor de 50 vragen betreffende het rijbewijs, hetzij voor de 50 vragen betreffende vakbekwaamheid, bent u gedurende 3 jaar vrijgesteld voor dit onderdeel. Kandidaten die om het behalen van het rijbewijs categorie D geslaagd zijn in het theorie-examen vóór 10/09/2008, zijn gedurende 3 jaar – te tellen vanaf de datum van het examen – vrijgesteld voor de 50 vragen betreffende het rijbewijs.

B. Een proef bestaande uit 8 case study's

(maximum 80 minuten)

Een case study bestaat uit een story, om de context te schetsen, gevolgd door 5 meerkeuzevragen die betrekking hebben op deze story. In totaal zult u dus 40 meerkeuzevragen dienen te beantwoorden. De vragen worden op een duidelijke wijze gesteld en verschijnen op het scherm van de computer. Er worden 2 of 3 mogelijkheden gegeven, waaruit u het juiste antwoord dient te kiezen.

Binnen één case-study kunt u de vragen beantwoorden in de volgorde die u wenst. Wanneer u naar de volgende case-study gaat, is het niet meer mogelijk antwoorden van de vorige case-study te wijzigen.

Om te slagen moet u minimum 32 punten op 40 behalen.

C. Een mondelinge proef

(maximum 60 minuten)

U krijgt 10 vragen die door de computer werden geselecteerd. De examiner geeft hierbij aan hoeveel antwoorden per vraag worden verwacht.

U krijgt de mogelijkheid om de vragen eerst schriftelijk voor te bereiden. De duur van deze schriftelijke voorbereiding is inbegrepen in de maximale duur van het examen.

De examiner heeft als taak na te gaan of u de nodige kennis bezit. Hij zal u hierbij aangeven wat er van u wordt verwacht wanneer hij merkt dat u de vraag niet heeft begrepen.

Om te slagen moet u minimum 80 punten op 100 behalen (elke vraag wordt op 10 punten beoordeeld).

Indien u uitgesteld bent voor een proef van het theorie examen van groep D mag u zich dezelfde dag niet opnieuw aanmelden voor diezelfde proef. Wanneer u slaagt voor één van de 3 proeven, bent u gedurende 3 jaar vrijgesteld voor die proef.

Vergeet niet uw identiteitsdocument mee te brengen!

Opgelet : • Het attest van aangifte van verlies, van diefstal of van beschadiging/vernietiging van een identiteitskaart van Belg of van een identiteitskaart voor vreemdeling wordt aanvaard. De "Aanvraag om een rijbewijs" of "Aanvraag om een voorlopig rijbewijs" zal echter door het examen centrum worden bewaard en zal u enkel op vertoon van het identiteitsdocument zelf worden overgemaakt.

• Fotokopieën worden niet aanvaard.

Het theorie-examen van categorie D of D1 kan worden afgelegd in een examen centrum naar uw keuze.

Wanneer u voor alle proeven van het theorie-examen geslaagd bent, krijgt u van het examen centrum een attest van slagen voor het theoretisch examen en een aanvraag om een voorlopig rijbewijs.

■ Speciale zittingen voor het theorie-examen

De kandidaten waarvan het mentale en/of intellectuele vermogen en/of de graad van alfabetisme ontoereikend is, kunnen op hun verzoek, het examen afleggen in een speciale zitting. De betrokkene levert het bewijs dat hij zich in één van deze gevallen bevindt d.m.v. een getuigschrift of attest van een centrum voor leerlingenbegeleiding, een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, een instituut voor buitengewoon onderwijs, een centrum voor observatie of begeleiding of een centrum voor beroepsoriëntering.

Kandidaten die ten minste vijfmaal niet slaagden voor het theorie-examen kunnen eveneens op hun verzoek dit examen in een speciale zitting afleggen.

Doven en/of spraakgestoorden kunnen het theorie-examen afleggen met een tolk in gebarentaal.

Kandidaten die géén van de drie landstalen (Nederlands, Frans of Duits) machtig zijn, kunnen eveneens het theorie-examen afleggen met een beëdigd tolk die wordt aangeduid door het examen centrum en wordt vergoed door de kandidaat.

Speciale zittingen voor het theorie-examen kunnen **enkel op afspraak** worden afgelegd. Voor het afleggen van het theorie-examen in een speciale sessie, wordt per proef een aanvullende retributie gevraagd. Voor meer inlichtingen dient u rechtstreeks contact op te nemen met het examen centrum.

■ Afspraak voor het theorie-examen

U dient **tijdig** een afspraak vast te leggen voor één of meerdere proeven van het theorie examen van categorie D of D1. De afspraak moet bevestigd worden door middel van betaling van de retributies ten laatste de tiende dag voorafgaand aan de datum van de proef waarvoor ze verschuldigd zijn. Bij ontstentenis wordt de afspraak door het examen centrum geannuleerd.

De retributies worden terugbetaald indien u het examen centrum minstens acht werkdagen, zaterdag niet inbegrepen, voorafgaand aan de datum van de proef, heeft verwittigd van uw afwezigheid.

■ Geneeskundig onderzoek

De kandidaat voor een rijbewijs geldig voor de categorie D of D1 moet een onderzoek ondergaan dat vaststelt of hij voldoet aan de voorgeschreven normen. Het onderzoek wordt afgelegd voor een geneesheer van een medisch centrum van de Sociaal-Medische Rijksdienst of bij een erkende Arbeidsgeneeskundige Dienst.

DE PRAKTISCHE RIJOPLEIDING

Nadat u geslaagd bent voor het theorie-examen, kan u kiezen uit onderstaande rijopleidingen.

Scholing via een erkende rijnschool

De meest doeltreffende methode bestaat erin het praktijkonderricht te volgen in een erkende rijnschool. Deze lessen worden inderdaad gegeven door gebrevetteerde beroepsinstructeurs, die bekwaam zijn u de gepaste opleiding en raad te geven.

Als voorbereiding op het praktijkexamen geeft de erkende rijnschool een **minimum van 8 uur** praktijkonderricht.

Scholing onder dekking van een voorlopig rijbewijs model 3

Deze scholingsmethode kan enkel worden gevolgd door kandidaten die niet vervallen zijn van het recht tot sturen of die hersteld zijn in het recht tot sturen.

Met het behoorlijk ingevuld formulier 'Aanvraag om een voorlopig rijbewijs' en tegen voorlegging van

- uw huidig rijbewijs geldig verklaard voor ten minste de categorie B
én

- een geldig geneeskundig attest

dient u bij het gemeentebestuur een voorlopig rijbewijs af te halen. Het voorlopig rijbewijs mag in geen geval geplastificeerd worden, aangezien bepaalde vakken van het document nog moeten kunnen worden ingevuld.

Opgepast! De aanvraag om een voorlopig rijbewijs laat niet toe te rijden. U moet houder en drager zijn van een voorlopig rijbewijs.

Het voorlopig rijbewijs is 12 maanden geldig en kan in geen geval worden verlengd. U kan slechts een nieuw voorlopig rijbewijs voor dezelfde categorie van voertuigen bekomen na een verloop van 3 jaar, te rekenen vanaf de einddatum van het laatst bekomen voorlopig rijbewijs.

U dient steeds vergezeld te zijn van een begeleider die vermeld staat op uw voorlopig rijbewijs. Er mogen twee begeleiders worden voorzien. U mag, uitgezonderd de begeleider, slechts één enkele passagier vervoeren, m.a.w. maximum 2 personen, ofwel 1 begeleider + 1 passagier, ofwel 2 begeleiders.

Het eerste praktijkexamen kan ten vroegste plaatshebben één maand na de datum van afgifte van het voorlopig rijbewijs. **Zorg ervoor dat de geldigheidsduur van het voorlopig rijbewijs niet wordt overschreden!**

Na tweemaal niet slagen voor de proef van de manoeuvres op privaat terrein of voor de proef op de openbare weg van het praktijkexamen, moet u minimum 4 uur praktijkonderricht volgen in een erkende rijnschool (het aantal herkansingen voor de praktische proef basiskwalificatie is onbeperkt). Het voertuig van de erkende rijnschool is verplicht vanaf het derde examen. U kan verdere scholing volgen onder dekking van uw geldig voorlopig rijbewijs.

Bij beide scholingsmethodes kan het praktijkexamen worden afgelegd in een examencentrum naar uw keuze.

Opgelet:

- **U kan slechts praktijkexamens afleggen tijdens de geldigheidsduur van het theorie-examen (3 jaar vanaf de datum waarop u voor de eerste proef van het theorie-examen bent geslaagd).**
- **U mag niet rijden in het buitenland onder dekking van een voorlopig rijbewijs.**
- **Hou er rekening mee dat de geldigheid van uw voorlopig rijbewijs beperkt is (12 maanden). Het kan in geen geval worden verlengd.**
- **U kan slechts een nieuw voorlopig rijbewijs voor dezelfde categorie van voertuigen bekomen na een verloop van 3 jaar, te rekenen vanaf de einddatum van het laatst bekomen voorlopig rijbewijs (uitgezonderd de opheffing van de vermelding 'automatisch' of 'code 78').**
- **Maak tijdig een afspraak voor het praktijkexamen (bij voorkeur 6 weken op voorhand).**

■ De begeleider

Uw begeleider moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- moet minimum 27 jaar oud zijn;
- moet ingeschreven zijn in België en houder en drager zijn van een identiteitsdocument, afgeleverd in België;
- moet sedert ten minste 6 jaar houder en drager zijn van een Belgisch of Europees rijbewijs dat ten minste geldig is voor de categorie D of D1 naargelang het geval, en tevens geldig is voor het besturen van het voertuig aan boord waarvan hij de kandidaat vergezelt; de bestuurder die enkel een speciaal aan zijn handicap aangepast voertuig mag besturen, mag niet als begeleider bij de scholing optreden;
- moet beschikken over een bewijs van vakbekwaamheid of hiervan vrijgesteld zijn (rijbewijzen geldig verklaard voor één van de categorieën van groep D en afgeleverd vóór 10.09.2008);
- mag niet vervallen zijn of geweest zijn van het recht tot sturen binnen de 3 jaar vóór de afgifte van het voorlopig rijbewijs en moet voldaan hebben aan de onderzoeken die hem eventueel door de rechter zijn opgelegd;
- mag behalve voor dezelfde kandidaat, niet op een ander voorlopig rijbewijs als begeleider vermeld geweest zijn binnen het jaar vóór de afgifte van het voorlopig rijbewijs. Dit verbod geldt echter niet:
 - ten aanzien van zijn eigen kinderen of pleegkinderen of die van zijn echtgenoot;
 - wanneer de begeleider en de kandidaat ingeschreven zijn bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid als personeelsleden van dezelfde onderneming die haar bestuurders zelf opleidt;
 - wanneer de begeleider en de kandidaat een medewerking verlenen aan een brandweerdienst.

Wij kunnen het belang van de keuze van begeleider niet genoeg benadrukken. Deze persoon, die van u een goede en veilige bestuurder zal maken, dient naast een uitstekende kennis van het verkeersreglement, ook over een ruime rijervaring te beschikken. Een goede meester vormt een goede leerling, een ernstige opleiding geeft u maximale waarborgen voor een succesvol resultaat.

U mag veranderen van begeleider tijdens de stageperiode voor zover de wijziging vermeld wordt op het voorlopig rijbewijs door uw gemeentebestuur.

■ De stageperiode

Tijdens de stageperiode dient de kandidaat:

- houder en drager te zijn van een geldig identiteitsdocument, afgeleverd in België;
- houder en drager te zijn van een geldig voorlopig rijbewijs.

Op vrijdag, zaterdag en zondag, op de vooravond van wettelijke feestdagen en op wettelijke feestdagen zelf, is het u niet toegestaan het voertuig te besturen van 22 uur tot 6 uur 's anderendaags. Dit verbod is niet van toepassing op de kandidaat die de leeftijd van 24 jaar bereikt heeft.

Het voertuig dient uitgerust te zijn met:

- het reglementaire L-teken, achteraan op het voertuig aangebracht;
- rechter buitenspiegels (één voor de begeleider en één voor de kandidaat).

■ Leeftijd

De minimumleeftijden voor het bekomen van een voorlopig rijbewijs en een definitief rijbewijs van categorie D of D1, met vakbekwaamheid:

- voorlopig rijbewijs model 3 van categorie D of D1: 18 jaar
- definitief rijbewijs met vakbekwaamheid D1: 18 jaar
- definitief rijbewijs met vakbekwaamheid D: 21 jaar
- definitief rijbewijs met vakbekwaamheid D, met beperking tot geregeld vervoer voor een traject tot 50 km binnen het Koninkrijk België (code 121*): 18 jaar

- definitief rijbewijs met vakbekwaamheid D, met beperking binnen het Koninkrijk België (code 121*): 20 jaar

* Code 121 (enkel voor categorie D)

Indien u het bewijs van vakbekwaamheid behaalt vóór de leeftijd van 21 jaar, kan u slechts beperkt rondrijden op de openbare weg. De bestuurders tussen 18 en 20 jaar kunnen namelijk enkel geregeld vervoer verrichten beperkt tot 50 km en dit enkel op Belgisch grondgebied. Vanaf de leeftijd van 20 jaar geldt als enige beperking dat u enkel op het Belgische grondgebied mag rijden.

■ Afspraak

Voor het afleggen van de proeven van het praktijkexamen dient u voorafgaandelijk een **afpraak** te maken. U kan hieromtrent inlichtingen inwinnen bij het examen centrum.

In uw eigen belang wordt u verzocht **tijdig** en bij voorkeur **6 weken op voorhand** een afspraak te maken voor elke proef van het praktijkexamen. Hou er rekening mee dat afspraken voor eventuele herkansingen mogelijk moeten blijven binnen de geldigheid van uw voorlopig rijbewijs.

De afspraak moet bevestigd worden door middel van betaling van de retributies ten laatste de tiende dag voorafgaand aan de datum van de proef waarvoor ze verschuldigd zijn. Bij ontstentenis wordt de afspraak vastgelegd door het examen centrum geannuleerd.

De retributies worden terugbetaald indien u het examen centrum minstens acht werkdagen, zaterdag niet inbegrepen, voorafgaand aan de datum van de proef heeft verwittigd van uw afwezigheid.

Indien op de afgesproken dag de weersomstandigheden slecht zijn (mist of sneeuwval die de zichtbaarheid tot minder dan 100 m verminderen) of de wegen niet rijdbaar zijn (sneeuw, ijzel), neem dan, vooraleer u thuis vertrekt, contact op met het examen centrum. Zo verneemt u of de praktijkexamens al dan niet volledig doorgaan en kunnen de nodige maatregelen worden getroffen.

Wanneer uw voertuig technisch en/of administratief niet in orde is, zal u voor een volgende afspraak een nieuwe retributie worden aangerekend.

Voor te leggen documenten op het ogenblik van het praktijkexamen!

Opgelet : • Het attest van aangifte van verlies, van diefstal of van beschadiging/vernietiging van een identiteitskaart van Belg of van een identiteitskaart voor vreemdeling wordt aanvaard. De "Aanvraag om een rijbewijs" of "Aanvraag om een voorlopig rijbewijs" zal echter door het examen centrum worden bewaard en zal u enkel op vertoon van het identiteitsdocument zelf worden overgemaakt.
• Fotokopieën worden niet aanvaard.

- Indien u de scholing onder dekking van een voorlopig rijbewijs model 3 volgt:

- uw geldig identiteitsdocument;
- uw geldig voorlopig rijbewijs (uitgereikt sedert meer dan 1 maand);
- het geldig identiteitsdocument van de begeleider, afgeleverd in België;
- het geldige rijbewijs met code 95 van de begeleider (tenzij de begeleider hiervan is vrijgesteld);
- het inschrijvingsbewijs van het voertuig waarmee u zich aanmeldt;
- het groene, nog geldige keuringsbewijs van de autokeuring en de technische fiche of het identificatierapport;
- het verzekeringsbewijs 'Burgerlijke Aansprakelijkheid' van het voertuig (groene kaart – Internationaal verzekeringsbewijs);
- het Belgisch of Europees rijbewijs waarvan u houder bent, ten minste geldig voor de categorie B of voor een gelijkwaardige categorie;
- het betalingsbewijs van de retributie (bij voorafbetaling).

De begeleider moet aanwezig zijn en zal tijdens de proef op de openbare weg in het voertuig plaatsnemen.

>>>

- Indien u beroep heeft gedaan op een erkende rijkschool:

- . uw geldig identiteitsdocument;
- . het Belgisch of Europees rijbewijs waarvan u houder bent, ten minste geldig voor de categorie B of voor een gelijkwaardige categorie;
- . getuigschrift van praktijkonderricht afgegeven door een erkende rijkschool;
- . het formulier 'Aanvraag om een rijbewijs' en het attest van slagen voor het theoretische examen;
- . een geldig geneeskundig attest of uw geldig rijbewijs waarvoor reeds een geneeskundig attest werd voorgelegd;
- . het betalingsbewijs van de retributie (bij voorafbetaling).

U moet voor het theorie-examen geslaagd zijn sinds minder dan 3 jaar om toegelaten te worden tot het praktijkexamen.

U kan slechts een nieuw voorlopig rijbewijs voor dezelfde categorie van voertuigen bekomen na een verloop van 3 jaar, te rekenen vanaf de einddatum van het laatst bekomen voorlopig rijbewijs. Nochtans kan de kandidaat, die reeds houder is van een rijbewijs met de vermelding 'automatisch' of 'code 78', onmiddellijk een tweede voorlopig rijbewijs bekomen, geldig voor dezelfde categorie van voertuigen met een koppelingspedaal.

■ Retributies

Raadpleeg hiervoor onze website www.goca.be.

■ Het examenvoertuig

A. Voertuigen voor de eerste maal ingeschreven vóór 05/09/2005

De kandidaat voor het rijbewijs geldig voor de subcategorie D1 legt het praktijkexamen af met een voertuig behorend tot de subcategorie D1, dat op een horizontale weg een snelheid van ten minste 80 km/u bereikt. Het voertuig moet uitgerust zijn met een tachograaf als bedoeld in de Verordening (EEG) nr. 3821/85.

De kandidaat voor het rijbewijs geldig voor de categorie D legt het praktijkexamen af met een voertuig behorend tot de categorie D, dat ten minste 10 m lang is en op een horizontale weg een snelheid van ten minste 80 km/u bereikt. Het voertuig moet uitgerust zijn met een tachograaf als bedoeld in de Verordening (EEG) nr. 3821/85.

B. Voertuigen voor de eerste maal ingeschreven na 04/09/2005

De kandidaat voor het rijbewijs geldig voor de subcategorie D1 legt het praktijkexamen af met een voertuig behorend tot de subcategorie D1, met een maximaal toegelaten massa van ten minste 4 000 kg en een lengte van ten minste 5 m en dat op een horizontale weg een snelheid van ten minste 80 km/u bereikt. Het voertuig moet uitgerust zijn met ABS en een tachograaf als bedoeld in de Verordening (EEG) nr. 3821/85.

De kandidaat voor het rijbewijs geldig voor de categorie D legt het praktijkexamen af met een voertuig behorend tot de categorie D, dat ten minste 10 m lang en ten minste 2,40 m breed is en op een horizontale weg een snelheid van ten minste 80 km/u bereikt. Het voertuig moet uitgerust zijn met ABS en met een tachograaf als bedoeld in de Verordening (EEG) nr. 3821/85.

C. Algemene voorwaarden

Het examenvoertuig categorie D en D1 moet uitgerust zijn:

- met rechtse buitenspiegels (één voor de kandidaat en één voor de begeleider);
- met het reglementaire L-kenteken (achteraan het voertuig en enkel in het kader van een vrije begeleiding);
- met een tachograaf in goede staat van werking, zelfs al is het voertuig niet onderworpen aan deze verplichting.

Opgepast! Indien het voertuig is uitgerust met een analoge tachograaf dient u een lege schijf mee te hebben voor het examen.

Het examen mag niet afgenomen worden met een voertuig met handelaarsplaat, proefrittenplaat of transitplaat van korte duur, noch met een voertuig ingeschreven als oldtimer. De tijdelijke kentekenplaten van lange duur, ook wel internationale kentekenplaten genoemd, zijn wél toegelaten (o.a. kentekenplaten voor Shape en NAVO). Buitenlandse nummerplaten zijn in sommige gevallen ook toegelaten. Indien u het praktijkexamen wenst af te leggen met dergelijk voertuig, gelieve dan het examen centrum hiervan op de hoogte te brengen bij het maken van de afspraak voor het praktijkexamen. Parkeerhulpsystemen, camera's en prisma's bedoeld om de kandidaten te helpen bij de manoeuvres zijn toegelaten.

Opgelet:

Om toegelaten te worden tot het praktijkexamen moet het voertuig TECHNISCH en ADMINISTRATIEF in orde zijn. Het examenvoertuig moet de uitvoering van de manoeuvres toelaten volgens de afmetingen vermeld in het schema.

■ Verloop van het praktijkexamen

Tijdens het praktijkexamen zal worden nagegaan of u werkelijk uw voertuig beheerst en of u het verkeersreglement in de praktijk toepast.

Tijdens de beoordeling van het examen zal de examinerator in het bijzonder aandacht schenken aan een respectvolle houding tegenover het materieel en in overeenstemming met een goede uitoefening van het beroep.

Draagbare telefoons dienen te worden uitgeschakeld tijdens de volledige duur van het praktijkexamen.

Het gecombineerde praktijkexamen bestaat uit 3 proeven

1. Proef op privé-terrein (minimum 15 minuten)

U voert op privé-terrein 4 basismanoeuvres uit:

- voorafgaande controles
 - . voorzorgen alvorens in en uit het voertuig te stappen;
 - . noodzakelijke controles;
 - . bijkomende controles;
 - . instellingen;
- in rechte lijn achteruit rijden;
- achteruit in een garage rijden;
- langs een trottoir parkeren.

De buitenachteruitkijkspiegels moeten in hun normale gebruiksstand behouden blijven en mogen niet worden dichtgeklapt.

Om toegelaten te worden tot de proef op de openbare weg, moet u geslaagd zijn voor de proef aangaande de manoeuvres. Het slagen voor deze proef blijft 3 jaar geldig.

2. Praktische proef basiskwalificatie (30 minuten)

De doelstelling van de praktische proef bestaat erin na te gaan of u uw voertuig voldoende beheerst, teneinde de veiligheid en het comfort van de passagiers te waarborgen, een lading te verzekeren, lichamelijke risico's te voorkomen, noodsituaties te beoordelen en criminaliteit en illegalenvervoer te voorkomen.

De praktische proef wordt afgelegd onder de vorm van een scenario (bepaald door lottrekking) in hetwelk u een beginsituatie voorgelegd wordt en waarin men u vraagt bepaalde richtlijnen uit te voeren. Bij het begin van het examen geeft de examinerator u de beginsituatie en de thema's die aan bod komen in deze proef. Hij zal tijdens de proef, stapsgewijs de uit te voeren richtlijnen aangeven. De examinerator dient u opnieuw op het goede spoor te brengen, wanneer hij vaststelt dat u, na een richtlijn te hebben ontvangen, correct antwoordt, maar niet in de verwachte zin.

De verschillende scenario's variëren in functie van de beginsituatie.

Voorbeeld beginsituatie

Een groep jonge kinderen, elk met een rugzak en vergezeld door hun onderwijzer(es), gaan in het voertuig stappen met als doel te vertrekken voor een excursie.

Dit voertuig bezit slechts één ingang aan de voorkant. Een begeleidster is aanwezig in het voertuig.

Voorbeelden richtlijn

Veronderstel dat u op de autosnelweg reed en dat u op de noodstopstrook hebt moeten stoppen.

Wat dient u aan de kinderen te zeggen teneinde uit te leggen hoe het voertuig te verlaten in geval van evacuatie? De kinderen kennen reeds de procedure van evacuatie, in welke orde zij het voertuig moeten verlaten, veronderstel dat ze voor de uitgangsdur staan.)

Veronderstel dat u uw weg hebt kunnen hernemen.

Uw passagiers hebben het voertuig verlaten voor een lunchpauze. U heeft uw voertuig correct geparkeerd en u gaat samen met uw passagiers eten in het restaurant. Waarop moet u letten vooraleer u uw voertuig verlaat? (U mag een demonstratie geven.)

3. Proef op de openbare weg (minimum 90 minuten)

Om toegelaten te worden tot de proef op de openbare weg, dient het examenvoertuig technisch in orde te zijn.

De examinerator heeft tot taak na te gaan of u het minimumniveau in rijvaardigheid bereikt en voldoende veiligheidswaarborgen biedt, die nodig zijn om in het verkeer te rijden en verdere rijervaring op te doen.

Vooraleer te vertrekken voor het examen op de openbare weg, zal u de schijf invullen, in de tachograaf plaatsen en deze correct instellen. Op het einde van het examen op de openbare weg zal u de schijf uit de tachograaf nemen en verder invullen, bij een analoge tachograaf (gebruik van de bestuurderskaart bij een digitale tachograaf). Ook zal de examinerator enkele vragen stellen over het gebruik van de tachograaf.

De examinerator zal de algemene richtlijnen betreffende de te volgen route geven en zal u vragen de duidelijk herkenbare indicaties (verkeersborden) op te volgen. U dient dus zelf te oordelen of een richtingwijziging naar links of naar rechts vereist wordt. Het spreekt voor zich dat de examinerator u niet op een verkeerd spoor mag brengen door u een richting aan te wijzen waardoor u zich zou begeven in een weg met verkeersbord 'verboden richting' of 'verboden toegang'. Wanneer de omloop langs een rotonde gaat met vele belangrijke uitgangen, zal de examinerator de in te slagen rijrichting herhalen alvorens de rotonde op te rijden.

Uw instructeur of uw begeleider mag in geen geval aanduidingen of richtlijnen geven, de ruitenwissers, de ontgooier, de ontwaseming of de verwarming aanzetten, tekens geven, of de voorruit aan zijn kant propermaken. Indien hij tijdens de proef tussenkomt, zal de examinerator het examen stopzetten. Tevens mag hij, op straffe van stopzetting van het examen, de aanduidingen van de examinerator niet herhalen of er commentaar bij geven.

Op een ogenblik dat de examinerator zal kiezen in de loop van de proef zal de examinerator een gesprek met u starten. Ook zal de examinerator u op een gegeven ogenblik tijdens de proef, vragen te stoppen alsof u passagiers uit uw voertuig zou laten stappen.

Tijdens de proef mag u, om uw zichtbaarheid (voor u, achter u of opzij) te verbeteren, steeds op reglementaire wijze stoppen en bijvoorbeeld de ruiten proper maken of de achteruitkijkspiegels beter richten.

Indien u niet voldoende deelneemt aan het verkeer, kan de examinerator uw examen niet beoordelen.

Belangrijke punten:

- Bedient u uw voertuig en uw tachograaf correct?
- Rijdt u defensief?
- Gebruik van de lichten, enz...
- Neemt u op de weg de juiste plaats in met uw voertuig? Zo dicht mogelijk bij de rechterraand van de rijbaan, doorlopende strepen, voorsorteringsspijlen, enz...
- Neemt u de bochten zoals het hoort? Met aangepaste snelheid? Neemt u de bochten niet te breed? Is uw techniek goed?
- Houdt u rekening met de lengte van uw voertuig?
- Inhalen en kruisen van andere voertuigen: doet u dit correct? Neemt u afstand? Maakt u uw voornemens tijdig kenbaar? Neemt u tijdig uw plaats terug naar rechts in? Enz...
- Richtingsverandering: denkt u eraan alle nodige voorzorgen te nemen, uit te wijken zoals vereist zonder de andere weggebruikers te hinderen, het kruispunt vrij te maken wanneer dat vereist is?
- Past u de voorrangregels toe? Voorrang verlenen zoals vereist, maar niet onnodig, gedrag tegenover trams, enz...
- Gehoorzaamt u nauwkeurig aan de verkeerslichten en aan de bevelen van bevoegde personen? Rood licht, oranje licht, groene pijl, oranje knipperlicht, enz...
- Hoe past u uw snelheid aan? Heeft u inzicht in het verkeer? Aanpassen van de snelheid aan de verkeersomstandigheden, naleven van de snelheidsbeperkingen, naderen van een hindernis, enz...
- Hoe gedraagt u zich tegenover de andere weggebruikers? Voorzichtigheid tegenover voetgangers en kinderen, gedrag tegenover de prioritaire voertuigen, enz...
- Rationeel, economisch, comfortabel en milieuvriendelijk rijden.

■ Gedetailleerde beschrijving van het manoeuvre 'Voorafgaande controles'

A. Situatie

Het gaat hier om een goede gewoonte die elke bestuurder moet aannemen: kennis maken met het voertuig en de voorafgaande controles uitvoeren alvorens te starten.

Men zal beginnen met u te vragen uw voertuig op het privéterrein op te stellen.

Vervolgens zal men u in een situatie plaatsen door te melden dat het om het einde van de werkdag gaat, dat u het voertuig moet verlaten zoals u dit zou doen op de openbare weg en dat u zich naar de stoep moet begeven. Daar zal de examinerator beoordelen hoe u uw voertuig verlaat en of u de nodige voorzorgen neemt.

Daarna stelt men u in een tegenovergestelde situatie: het begin van de werkdag. Men vraagt u met het voertuig te vertrekken en de nodige controles uit te voeren. U moet de uit te voeren controles kennen alvorens met een voertuig te vertrekken. U voert de controles in een willekeurige volgorde uit. De examinerator gaat eerst en vooral na of u geen controle vergeet en kijkt daarna of deze correct uitgevoerd worden. Vervolgens begeleidt de examinerator u door punt per punt de bijkomende controles te vragen.

Eenmaal alle externe controles uitgevoerd zal de examinerator u vragen om opnieuw in het voertuig te stappen, de examinerator zal beoordelen hoe u dit doet en nagaan of u de nodige voorzorgsmaatregelen neemt. Vervolgens vraagt de examinerator u om uit te leggen hoe u nagaat of uw zithouding correct is door uit te leggen hoe u de noodzakelijke instellingen uitvoert.

U beschikt over maximum 15 minuten voor het uitvoeren van dit manoeuvre.

B. Gevraagde punten

1. Voorzorgen alvorens in en uit het voertuig te stappen

De examinerator vraagt u om het voertuig stop te zetten zoals op de openbare weg en om het voertuig te verlaten door de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen.

Men verwacht van u:

- dat u de parkeerrem optrekt alvorens het voertuig te verlaten
- dat u de versnellingsbak in neutrale stand plaatst (indien er een luchtlek is en de versnellingsbak stond niet in neutraal, kan men om te starten de versnellingen inderdaad niet meer schakelen zonder abnormaal kracht uit te oefenen op de versnellingsbak)
- dat u nagaat of de vensters en nooduitgangen goed gesloten zijn
- dat u de motor stillegt
- dat u in de linkerachteruitkijkspiegel kijkt alvorens de bestuurdersdeur te openen om het voertuig te verlaten, of in de rechterachteruitkijkspiegel kijkt alvorens de passagiersdeur te openen om het voertuig te verlaten
- dat u het voertuig verlaat
- dat u de deur sluit waarlangs u het voertuig heeft verlaten
- dat u uitlegt dat u nagaat of de andere deuren en uitgangen goed gesloten zijn
- dat u verduidelijkt dat de deuren en uitgangen moeten gesloten zijn met een beveiligd slot, als deze hiervan zijn voorzien

Daarna vraagt de examinerator u om opnieuw plaats te nemen in het voertuig.

Men verwacht van u:

- dat u in het voertuig stapt
- dat u de deur goed sluit

2. Noodzakelijke controles

U moet de controles uit onderstaande lijst van buiten kennen en deze kunnen uitvoeren. Deze elementen worden verondersteld gekend te zijn door de kandidaat. Deze lijst staat ter uwer beschikking op de website www.goca.be.

Eenzijds zal de examinerator nagaan of alle controles uitgevoerd worden en anderzijds of deze correct uitgevoerd worden.

Men verwacht van u dat u bij elk punt vermeld wat u nakijkt:

- vloeistoffen
- banden
- algemene staat: vensters en achteruitkijkspiegels, voorruit en ruitenwissers, koetswerk, nooduitgangen
- brandblussers

In het voertuig stappen

- lichten (starten van de motor)

Vloeistoffen

U gaat het niveaupeil na:

- van de koelvloeistof
- van de motorolie
- van het product van de ruitenwissers

Men verwacht dat u de motorkap opent en dat u per vloeistof de goede plaats aanduidt. Het product van de ruitenwissers bevindt zich niet altijd onder de motorkap, bovendien is er niet altijd een niveaumeter aanwezig. U moet enkel in staat zijn om aan te tonen waar het reservoir zich bevindt, zodat u indien nodig weet waar u moet bijvullen. Indien het voertuig uitgerust is met elektrische meters, verwacht men dat u elk gevraagd element kan aanduiden. In dit geval zal het openen van de motorkap niet vereist worden. Er zal geen enkele bijkomende vraag gesteld worden.

Staat van de banden

U gaat de staat van één van de achterwielen van het voertuig na.

Men verwacht dat u de slijtage van de hoofdgroeven van de banden nagaat. Hier moet u aantonen dat u de groeven bekijkt en dat u nagaat of ze nog voldoende diep zijn.

Men verwacht dat u nagaat of u geen lekke band heeft. Dit is een visuele controle behalve bij de dubbele banden; daar moet u verduidelijken dat u een hamerslag moet geven op het loopvlak van de band en zeker niet op de zijkant van de band. Deze controle dient op de twee banden uitgevoerd te worden. Sommige voertuigen zijn uitgerust met een elektronisch verklikkerlichtje dat aangeeft wanneer de bandenspanning onvoldoende is. Dit verklikkerlichtje kunnen aantonen wordt gelijkgesteld met deze controle.

Algemene staat

1. De vensters en achteruitkijkspiegels

- u controleert de ruiten
- men verwacht dat u uitlegt dat u visueel nagaat of de vensters en de achteruitkijkspiegels geen barst of ster vertonen
- men verwacht eveneens dat u uitlegt dat u de netheid van de vensters en achteruitkijkspiegels nagaat

2. De voorruit en de ruitenwissers

- u controleert de voorruit
- men verwacht dat u uitlegt dat u visueel nagaat of uw voorruit geen barst of ster vertoont
- men verwacht eveneens dat u uitlegt dat u de netheid van de ruiten nagaat
- men verwacht dat u uitlegt dat u de aanwezigheid van de ruitenwissers nagaat

3. Koetswerk

- u stapt rond het voertuig en kijkt het koetswerk na
- men verwacht dat u uitlegt dat u nagaat of er geen deel van het koetswerk beschadigd is

4. Nooduitgangen

- u gaat de nooduitgangen na (deuren - dak - vensters)
- men verwacht dat u uitlegt dat u nagaat of de nooduitgangen goed zijn aangeduid, dat deze niet zijn afgesloten en dat ze toegankelijk zijn

5. Brandblussers

- u gaat alle brandblussers na
- men verwacht dat u aantoont waar alle verplichte brandblussers zich bevinden:
 - M.T.M. \leq 5 000 kg: 1 brandblusser van 2 kg
 - 5 000 kg < M.T.M. \leq 7 000 kg: 2 brandblussers van 2 kg
 - M.T.M. > 7 000 kg: 2 brandblussers van 3 kg
- indien het voertuig niet uitgerust is met de reglementaire brandblussers of indien deze niet meer geldig zijn zal het examen op de openbare weg niet kunnen doorgaan omwille van technische redenen.

De lichten

Deze controle moet plaatsvinden met de examinerator. U zet de lichten aan en vraagt aan de examinerator om de controle van de lichten na te gaan.

Men verwacht dat u de goede werking van de volgende lichten nagaat:

- stoplicht
- dimlichten
- groot lichten
- mistlicht

De hierboven vermelde controles mogen in een willekeurige volgorde uitgevoerd worden. Indien u andere controles uitvoert dan vermeld in de lijst, zal dit nooit als fout beschouwd worden.

3. Bijkomende controles

U zal alle bijkomende controles uitvoeren op duidelijke vraag van de examinerator. Hij herneemt punt per punt alle elementen van de lijst en vraagt u om de vermelde controles uit te voeren. De examinerator is niet verplicht om de volgorde van de lijst te volgen, maar kan deze aanpassen in functie van het voertuig en van de situatie.

Men verwacht dat u bij elk punt vermeldt wat u nakijkt:

- de richtingaanwijzers
- het geluidstoestel
- eerste hulp materiaal
- de ruitenwissers en de sproeikoppen
- controle en gebruik van het dashboard:
 - . de toerenteller
 - . de snelheidsmeter
 - . de luchtdrukmeter
 - . de verlichte verklikkerlichtjes
 - . de vier richtingaanwijzers
 - . de ontwaseming
- controle van de luchtdruk
- testen van de remmen

Uit het voertuig stappen

- staat van de reflectoren (van de nummerplaat)
- de wielmoeren
- de spatborden
- de lucht tanks
- de ophanging

De richtingaanwijzers

Deze controle moet met de examinerator plaatsvinden. De examinerator vraagt u om uw richtingaanwijzers aan te zetten en gaat voor- en achteraan hun goede werking na.

Het geluidstoestel

De examinerator vraagt u om het geluidstoestel te doen werken.

Men verwacht dat u het geluidstoestel kan doen werken.

De ruitenwissers en de sproeikoppen

De examinerator vraagt u om de ruitenwissers na te gaan. Men vraagt u de ruitenwissers en de sproeikoppen te gebruiken en na te gaan of de

ruitenwissers niet beschadigd zijn en dat het product komende uit de sproeikoppen tot op de voorruit komt (verstopte sproeikoppen).

Controle en gebruik van het dashboard

De examinerator vraagt u om met uw eigen woorden te vertellen wat er op het dashboard verschijnt.

Men verwacht dat u volgende elementen kan aanduiden:

- de toerenteller
- de snelheidsmeter
- de luchtdrukmeter
- de verlichte verklikkerlichtjes
- de 4 richtingaanwijzers
- de ontwaseming

Luchtdruk

De examinerator vraagt u aan te duiden hoe u de luchtdruk nakijkt.

Men verwacht dat u de motor doet draaien (indien dit nog niet het geval is) en dat u uitlegt dat u nagaat of de tanks zich vullen of reeds gevuld zijn.

Test van de remmen

De examinerator vraagt u om een remtest uit te voeren.

Men verwacht dat u aan een lage snelheid rijdt om vervolgens hard te remmen om zodoende te kunnen nagaan of het voertuig reageert.

De examinerator vraagt u om het voertuig te verlaten

De reflectoren

De examinerator vraagt u om de reflectoren na te kijken.

Men verwacht dat u de toer van uw voertuig doet en dat u aanduidt waar de reflectoren (achteraan en zijdelings) zich bevinden en dat u telkens kijkt of zij niet beschadigd zijn. Indien het voertuig niet is uitgerust met reglementaire reflectoren, zal het examen op de openbare weg niet plaatsvinden omwille van technische redenen.

De wielmoeren

De examinerator vraagt u hoe u nagaat of de wielmoeren van een wiel correct zijn aangespannen en hoe u deze zou aanspannen na het vervangen van een wiel.

Men verwacht dat u de wielmoeren van een wiel aanduidt en dat u toont in welke volgorde u de wielmoeren aanspant in de vorm van een kruis. U moet uiteraard niet alle wielmoeren aanspannen.

De spatborden

De examinerator vraagt u om de spatborden na te gaan.

Men verwacht dat u rond het voertuig stapt en dat u uitlegt dat u visueel nagaat of de spatborden aanwezig zijn en niet beschadigd zijn. De meeste voertuigen zijn niet uitgerust met spatborden aangezien de wielen volledig omgeven worden door het koetswerk. In dit geval dient de controle niet te worden uitgevoerd. Indien het voertuig niet uitgerust is met de reglementaire spatborden, zal het examen op de openbare weg niet kunnen doorgaan omwille van technische redenen.

De lucht tanks

De examinerator vraagt u aan te duiden waar de lucht tanks zich bevinden.

Men verwacht dat u kan aanduiden waar de lucht tanks zich bevinden.

De examinerator vraagt u om van één van de lucht tanks het condenswater af te laten.

Men verwacht dat u het ventiel voor het aflaten van het condenswater opent tot er enkel lucht uit de tanks komt. In sommige gevallen bestaat er een systeem dat alle ontwateringskleppen met elkaar verbindt en waar men eenmaal hoeft aan te trekken om alle ontwateringskleppen samen te openen. In dit geval moet u verduidelijken dat uw voertuig is uitgerust met een automatisch ontwateringssysteem. Bij de meeste voertuigen komt het koetswerk zodanig laag dat de lucht tanks enkel zichtbaar zijn door zich op de grond te leggen. In dergelijk geval zal deze controle niet uitgevoerd worden.

■ Gedetailleerde beschrijving van het manoeuvre 'Voorafgaande controles'

De ophanging

De examiner vraagt u om de ophanging na te gaan.

Niet alle voertuigen zijn met hetzelfde ophangingsysteem uitgerust.

Er bestaat:

- de luchtvering:

men verwacht dat u uitlegt dat u nagaat of de veerbalgen niet beschadigd zijn en zich in rijstand bevinden. Dit moet niet noodzakelijk gebeuren bij een draaiende motor. Indien de veerbalgen zich niet in rijstand bevinden, moet u hun stand aanpassen.

- de bladvering:

men verwacht dat u uitlegt dat u nagaat of de bladen niet gebroken zijn

Deze controle is een eenvoudige visuele controle.

Men verwacht dat u, of naar de veerbalgen, of naar de bladen kijkt, indien deze zichtbaar zijn. Bij de meeste voertuigen komt het koetswerk zo laag dat de ophanging enkel zichtbaar is door zich op de grond te leggen. In dit geval moet de controle niet worden uitgevoerd.

4. Instellingen

De examiner vraagt u om uit te leggen hoe u nagaat of uw zithouding correct is.

Men verwacht dat u uitlegt:

- hoe u uw zitplaats instelt, zowel in de hoogte, als in verhouding met de afstand tot de pedalen, als ter hoogte van de rugleuning
- dat u uw knieën vóór de stuurkolom moet kunnen plaatsen en dat u, indien nodig, de hoogte en de diepte van het stuur moet aanpassen
- dat u het koppelpedaal moet kunnen indrukken zonder uw been te strekken
- dat u het gaspedaal moet kunnen indrukken waarbij uw hiel op de grond blijft
- dat u uw armen lichtjes gebogen moet hebben tussen 10u10 en 9u15. 9u15 is in feite de ideale houding voor een goede hantering van het stuur
- dat u het stuur moet kunnen draaien zonder dat uw lichaam uit de rugleuning komt en dat u hiervoor eventueel de helling van de rugleuning of de stuurkolom moet aanpassen

Afstellen van de achteruitkijkspiegels

De examiner vraagt u om uit te leggen hoe u uw achteruitkijkspiegels correct instelt.

Men verwacht dat u uitlegt hoe u uw achteruitkijkspiegels instelt.

De veiligheidsgordels instellen

Niet alle voertuigen zijn voorzien van een systeem om de veiligheidsgordels te verhogen.

Wanneer de examiner u vraagt om u in de juiste zithouding te plaatsen, zal hij u eveneens vragen om de veiligheidsgordel aan te doen.

De examiner zal nagaan of deze correct geplaatst is. Indien het gaat om een oude veiligheidsgordel zonder oprolmechanisme, zal de examiner nagaan of de lengte goed ingesteld is.

De hoofdsteunen afstellen

Niet alle voertuigen zijn voorzien van regelbare hoofdsteunen.

De examiner vraagt u om uit te leggen hoe u uw hoofdsteun correct instelt.

Men verwacht dat u uitlegt hoe u uw hoofdsteun instelt, indien deze regelbaar is.

■ Gedetailleerde beschrijving van het manoeuvre 'In rechte lijn achteruit rijden'

De maximale duur van het manoeuvre bedraagt 3 minuten

(vanaf 2 minuten en 30 seconden komt de tijd in aanmerking voor een beoordeling)

Symbolen

BOORDSTENEN

BAKENS

WITTE LIJN

LAADKAAI

KEGEL

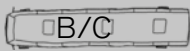
VOORSTE GEDEELTE VAN HET VOERTUIG

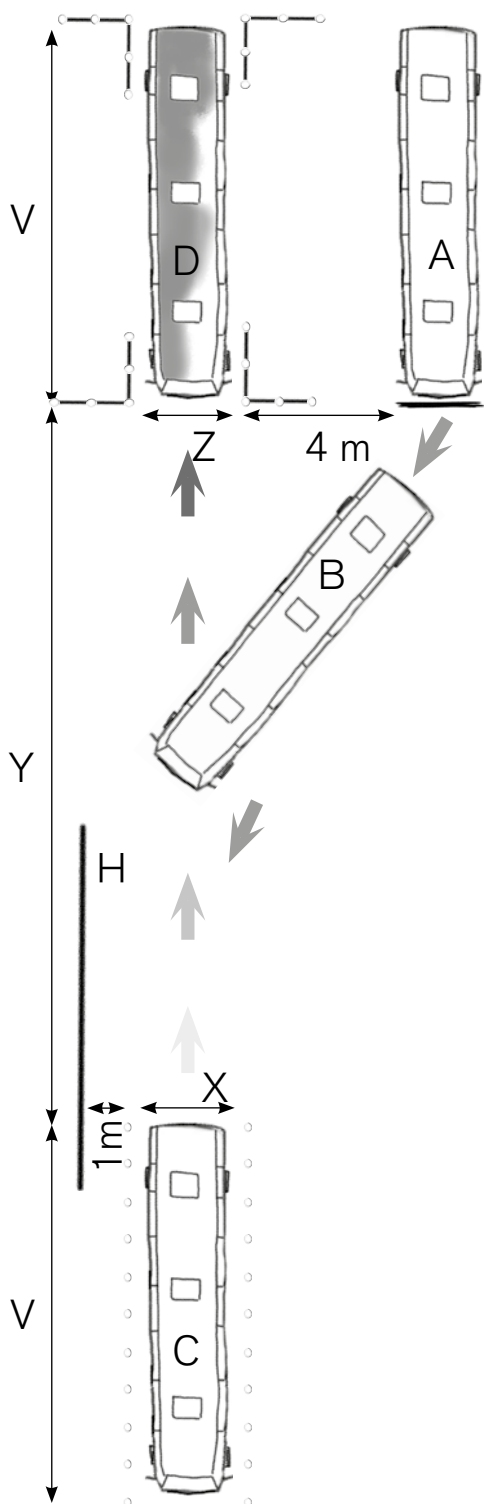
AANVANG

TUSSENFASE

EINDPOSITIE

Stel uw voertuig op om voorwaarts door de doorgang te rijden. Opgepast, u mag niet op de lijn rijden! Rijd op *continue* wijze en zonder de bakens te raken, voorwaarts door deze doorgang. U mag zich eenmaal opnieuw positioneren tijdens het hele manoeuvre.

Stel uw voertuig op om achterwaarts door de doorgang te rijden. Rijd op *continue* wijze en zonder de bakens te raken, achterwaarts door deze doorgang.

Het voertuig moet *volledig* in de doorgang opgesteld staan. Wanneer u veronderstelt dat het voertuig volledig opgesteld staat, dan geeft u dit aan (claxon...). De examiner zal dan de opstelling van uw voertuig beoordelen. Vanaf dit ogenblik kan u het manoeuvre niet meer herbeginnen.

Uitgezonderd bij de smalle doorgang, mag u het voertuig verlaten om de afstand in te schatten die u nog rest om achteruit te rijden. U moet de parkeerrem opzetten alvorens uit het voertuig te stappen. U mag de bestuurdersdeur niet openlaten. U mag door het open venster kijken voor zover u het contact behoudt met de zitting van de zetel. U mag echter niet uw deur openen wanneer het voertuig in beweging is.

- V: lengte van het voertuig
- Y: 1,9 x de lengte van het voertuig
- X: breedte van het voertuig + 50 cm (de breedte van de eerste doorgang voorgesteld door een rij bakens met open structuur)
- Z: breedte van het voertuig + 100 cm (de breedte van de tweede doorgang voorgesteld door 4 bakens met gesloten structuur)
- H: op de grond ziet u een witte lijn die de boord van de straat aangeeft (de overbouw van het voertuig mag bij het manoeuvre de straatbegrenzing overschrijden)
- Opmerking: spiegels geplaatst boven de hoogte van de bakens worden niet mee-gerekend voor het bepalen van de tussen-afstand van de bakens (hoogte van de bakens: ± 1.20 m)
- A: de beginopstelling van het voertuig
- D: de eindopstelling van het voertuig

■ Gedetailleerde beschrijving van het manoeuvre 'Achteruit in garage rijden'

De maximale duur van het manoeuvre bedraagt 3 minuten en 30 seconden

(vanaf 3 minuten komt de tijd in aanmerking voor een beoordeling)

Rijd het voertuig voorwaarts en stel het zo op om achterwaarts de garage in te rijden. Tijdens het manoeuvreren mag u de straatbegrenzing niet overschrijden (behalve de overbouw). Het voertuig moet volledig in de garage opgesteld staan. Wanneer u veronderstelt dat het voertuig volledig opgesteld staat, geeft u dit aan (claxon...).

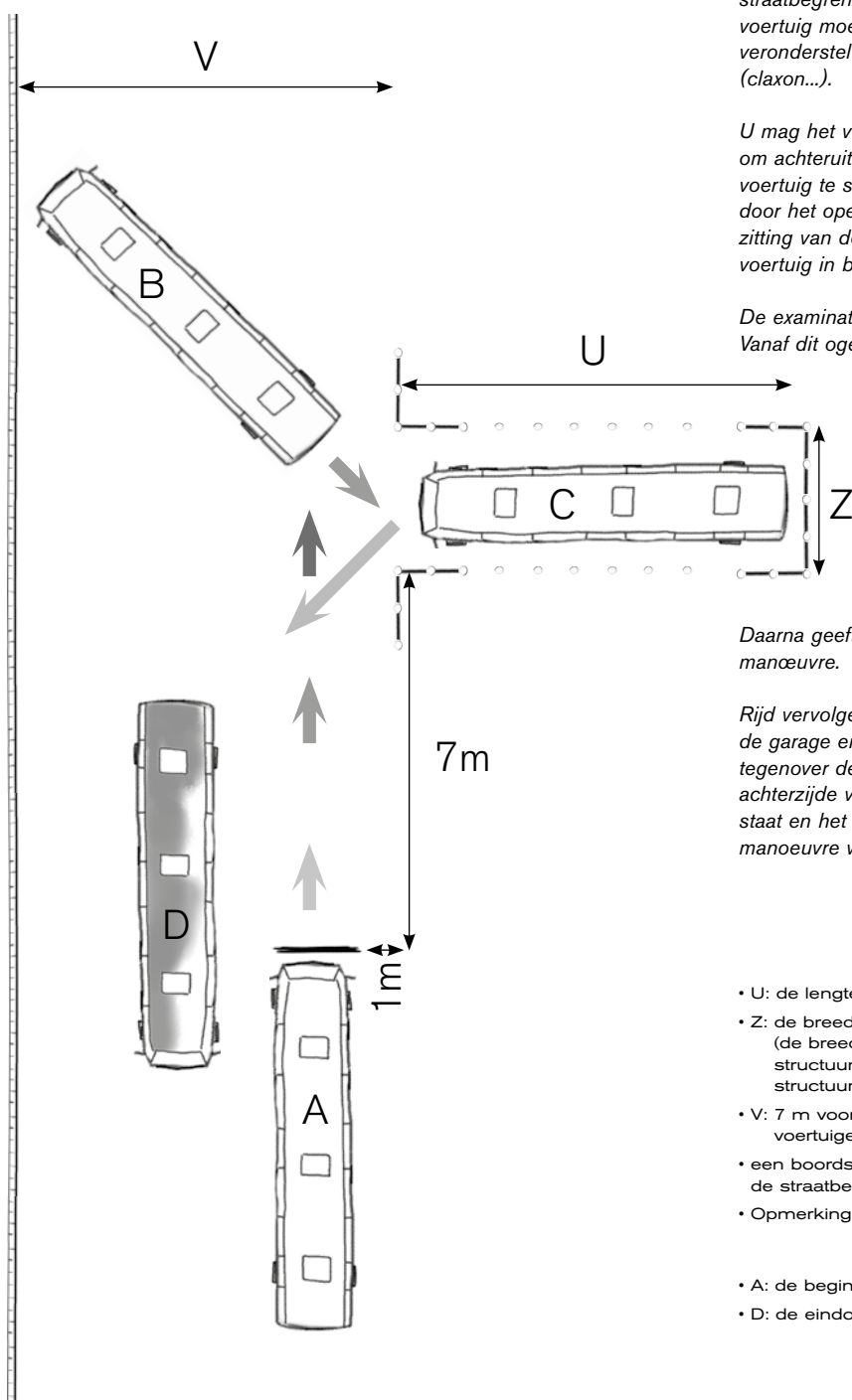
U mag het voertuig verlaten om de afstand in te schatten die u nog rest om achteruit te rijden. U moet de parkeerrem opzetten alvorens uit het voertuig te stappen. U mag de bestuurdersdeur niet openlaten. U mag door het open venster kijken voor zover u het contact behoudt met de zitting van de zetel. U mag echter niet uw deur openen wanneer het voertuig in beweging is.

De examiner zal dan de opstelling van uw voertuig beoordelen. Vanaf dit ogenblik kan u het manoeuvre niet meer herbeginnen (C).

Daarna geeft de examiner een teken dat u mag verdergaan met het manoeuvre.

Rijd vervolgens het voertuig in de tegenovergestelde richting uit de garage en plaats uw voertuig zodat het in een loodrechte hoek tegenover de garage staat. De eindpositie is bereikt wanneer de achterzijde van het voertuig niet meer ter hoogte van de bakens staat en het voertuig loodrecht staat tegenover de plaats waar het manoeuvre werd uitgevoerd.

- U: de lengte van het voertuig + 60 cm
- Z: de breedte van het voertuig + 10 % van de lengte van het voertuig (de breedte van de garage voorgesteld door een rij bakens met open structuur en de ingang van de garage door bakens met gesloten structuur)
- V: 7 m voor de voertuigen tot 7 m / de lengte van het voertuig voor de voertuigen van + dan 7 m
- een boordsteen (de overbouw van het voertuig mag bij het manoeuvre de straatbegrenzing overschrijden)
- Opmerking: spiegels geplaatst boven de hoogte van de bakens worden niet mee-gerekend voor het bepalen van de tussen-afstand van de bakens (hoogte van de bakens: ± 1.20 m)
- A: de beginopstelling van het voertuig
- D: de eindopstelling van het voertuig

■ Gedetailleerde beschrijving van het manoeuvre 'Opstellen tegen stoep'

De maximale duur van het manoeuvre bedraagt 3 minuten

(vanaf 2 minuten en 30 seconden komt de tijd in aanmerking voor een beoordeling)

Symbolen

BOORDSTENEN

BAKENS

WITTE LIJN

LAADKAAI

KEGEL

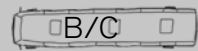
VOORSTE GEDEELTE VAN HET VOERTUIG

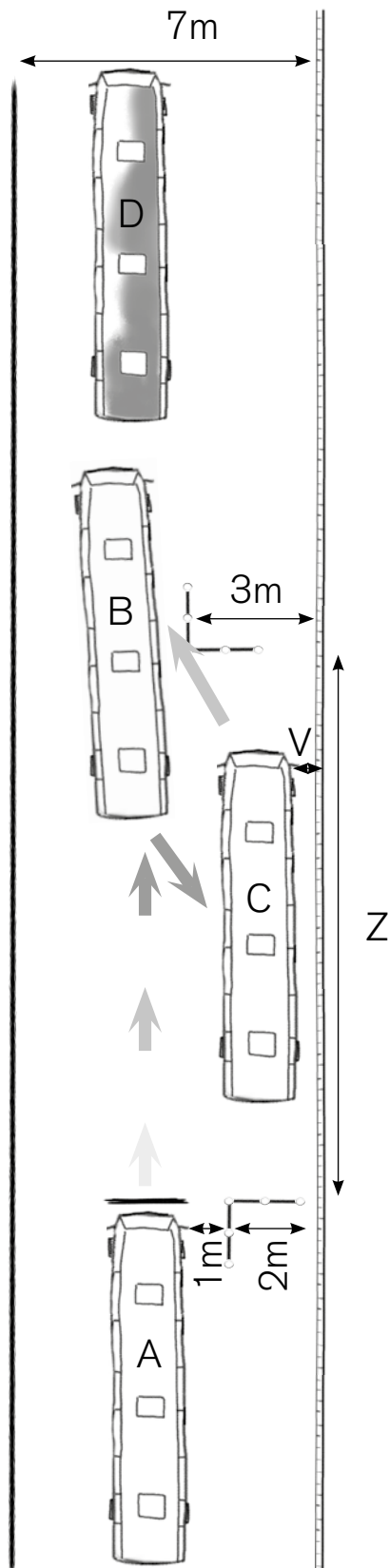
AANVANG

TUSSENFASE

EINDPOSITIE

Stel uw voertuig op, om het daarna achterwaarts te parkeren tussen deze bakens zonder de bakens te raken. U mag het voertuig verlaten om de afstand in te schatten die u nog rest om achteruit te rijden. U moet de parkeerrem opzetten alvorens uit het voertuig te stappen. U mag de bestuurdersdeur niet openlaten. U mag door het open venster kijken voor zover u het contact behoudt met de zitting van de zetel. U mag echter niet uw deur openen wanneer het voertuig in beweging is. Wanneer u het manoeuvre verkeerd hebt aangevangen mag u terug uit de parkeerruimte rijden. Eenmaal uitrijden wordt niet als fout aangerekend.

Zorg ervoor dat uw voertuig op minder dan 30 cm van de stoep en evenwijdig met de stoep opgesteld staat. Het voertuig moet zowel voor- als achteraan op minstens 1 m van de bakens verwijderd zijn. Geef een teken (claxon ...) wanneer u klaar bent met parkeren. De examiner zal dan de opstelling van uw voertuig in de parkeerruimte beoordelen. Vanaf dat moment mag u het manoeuvre niet meer herbeginnen (C).

Daarna geeft de examiner een teken dat u mag verdergaan met het manoeuvre.

Rijd uw voertuig vervolgens uit de opstelruimte en plaats het evenwijdig met de opstelruimte (de eindpositie is bereikt wanneer de achterzijde van het voertuig niet meer ter hoogte van de bakens van 3 m staat en wanneer het voertuig evenwijdig staat met de plaats waar het manoeuvre werd uitgevoerd).

- V: max. 30 cm
- Z: 1,5 x de lengte van het voertuig
- witte lijn van 10 cm breed
- de bakens met gesloten structuur stellen geparkeerde voertuigen voor in een straat van 7 m breed; er is voldoende plaats om uw voertuig reglementair te parkeren tussen deze bakens
- Z: de lengte van de parkeerruimte is 1,5 x de lengte van het voertuig;
- de breedte van de parkeerruimte is 2 m en 3 m
- een boordsteen (de overbouw van het voertuig mag bij het manoeuvre de straatbegrenzing overschrijden)
- Opmerking: spiegels geplaatst boven de hoogte van de bakens worden niet meegerekend voor het bepalen van de tussen-afstand van de bakens (hoogte van de bakens: ± 1.20 m)
- A: de beginopstelling van het voertuig
- D: de eindopstelling van het voertuig

■ Uitslag van het praktijkexamen

Indien u geslaagd bent voor het praktijkexamen...

De examinator geeft u een 'Aanvraag om een rijbewijs' en een 'Getuigschrift basiskwalificatie'. Met deze documenten kan u bij uw gemeentebestuur uw rijbewijs afhalen. Het gemeentebestuur zal u twee pasfoto's vragen. Gelieve hieromtrent met uw gemeentebestuur contact op te nemen.

Opgelet! De aanvraag om een rijbewijs laat niet toe te rijden. U dient houder en drager te zijn van een rijbewijs.

De aanvraag om een rijbewijs moet binnen de 3 jaar na het geslaagde praktijkexamen worden ingediend. Zoniet moet u opnieuw scholing volgen en slagen voor een nieuw theorie- en praktijkexamen.

Geldigheid van het rijbewijs

Indien het voertuig waarmee u voor het praktijkexamen slaagde, uitgerust was met een automatische schakeling, zal de geldigheid van uw rijbewijs beperkt worden tot het besturen van gelijkaardige voertuigen door de vermelding 'automatisch' of 'code 78'. Bij het slagen van één van de proeven met een voertuig uitgerust met een automatische schakeling, wordt het volledige examen geacht afgelegd te zijn met dit type voertuig.

Worden eveneens beschouwd als voertuigen met automatische schakeling: elk voertuig dat niet uitgerust is met een koppelingspedaal.

Indien u de opheffing van deze vermelding 'automatisch' of 'code 78' wenst te bekomen moet u een nieuw praktijkexamen (zonder vakbekwaamheid) afleggen met een voertuig uitgerust met een handbediende schakeling na bijkomende praktijklessen (minimum 2 uur) bij een erkende rijsschool of na een scholing onder dekking van een voorlopig rijbewijs model 3.

De vakbekwaamheid (code 95 op het rijbewijs) geldt voor de categorieën D, D1, DE en D1E, ook indien het rijbewijs reeds de code 78 vermeldt.

Indien u niet geslaagd bent voor het praktijkexamen...

Wanneer u uitgesteld bent voor het praktijkexamen mag u zich de dag zelf van het uitstel niet opnieuw aanbieden voor dezelfde proef van het praktijkexamen.

Voor de proeven op privé-terrein waarvoor u wel slaagde, bent u vrijgesteld gedurende een termijn van 3 jaar.

Alvorens toegelaten te worden tot de proef op de openbare weg, dient de kandidaat geslaagd te zijn voor het onderdeel manoeuvres van het praktijkexamen.

Indien er zich problemen zouden voordoen...

Indien u klachten heeft, wendt u zich onmiddellijk tot de hoofdexaminator. Dit is de eenvoudigste en snelste methode omdat u zich ter plaatse bevindt en het geschil onmiddellijk kan worden behandeld.

Indien u niet tevreden bent met het gegeven gevolg, wendt u zich zonder verwijl (het liefst telefonisch) tot de directie van de onderneming waarvan het examen centrum afhangt.

Een geschil kan tenslotte ook steeds aanhangig worden gemaakt bij de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer – 'City Atrium' – Vooruitgangstraat 56 – 1210 Brussel.

Bijkomend bevinden er zich in elk examen centrum speciale brievenbussen, waarin u zowel klachten als suggesties kan deponeren. De inhoud van deze brievenbussen wordt regelmatig nagezien om passende regelingen te kunnen treffen.

Verhaalprocedure

U kan, na tweemaal niet slagen voor dezelfde proef van het praktijkexamen, tegen de genomen beslissing in beroep gaan voor deze proef door binnen 15 dagen na het examen een aangetekend verzoekschrift te richten aan de Voorzitter van de 'Beroepscommissie', Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer – 'City Atrium' – Vooruitgangstraat 56 – 1210 Brussel.

Voor dit verzoekschrift dient, via overschrijving op het rekeningnummer BE766-792-003921-95, een bedrag van 12,50€ betaald te worden met de vermelding: 'Beroepscommissie', naam, voornaam en geboortedatum. Het verzoekschrift moet de naam, voornaam en geboortedatum van de kandidaat vermelden, evenals het examen centrum waar het examen werd afgenomen en de datum van het examen. Het document dient ondertekend te zijn door de kandidaat.

Het verzoekschrift moet met redenen omkleed zijn door feiten die alleen betrekking hebben op de personen en omstandigheden van plaats, tijd en procedure waaronder het examen werd afgelegd.

■ Nascholing...

Wanneer u een rijbewijs geldig voor categorie D en D1 heeft bekomen met een geldigmaking van de vakbekwaamheid, moet er, **om deze vakbekwaamheid te behouden**, een nascholingscursus worden gevolgd. De nascholingscursus betreft een lessenreeks van 35 uur over een periode van 5 jaar.

De nascholing wordt verstrekt in opleidingscentra erkend door de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer. Voor meer inlichtingen kan u terecht op de website van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer. Indien het rijbewijs categorie D/D1 behaald werd vóór 10 september 2008 moeten géén bijkomende examens afgelegd worden. Deze bestuurders zijn vrijgesteld van de nascholing gedurende 7 jaar.

Copyright GOCA. Elke, zelfs gedeeltelijke, reproductie van deze publicatie, onder welke vorm ook, inbegrepen fotokopie, fotografie, microfilm, magneetband of elk ander elektronisch middel, is verboden zonder voorafgaande schriftelijke toelating van GOCA. Verantwoordelijke uitgever: vzw GOCA, Technologiestraat 21-25, 1082 BRUSSEL

'Goed rijden betekent ook aan de anderen denken!'
GOEDE REIS EN BLIJF VOORZICHTIG!

Slechts nadat u zich goed voorbereid heeft, zal u met vertrouwen aan de examens kunnen beginnen. Dit zelfvertrouwen tesamen met uw kennis en ondervinding, zal u toelaten te slagen voor de examens, wat wij u dan ook toewensen.

De gegevens vermeld in deze brochure kunnen onderhevig zijn aan de wijzigingen in de reglementering. Om de laatste versie in te kijken: raadpleeg onze website op www.GOCA.be